

Statsforvalteren i Agder
Pb 504
4804 ARENDAL

Vår dato: 30.06.2025
Vår referanse: 24/69278 - 30
Deres dato:
Deres referanse:

Informasjon om endringer og oppfølgingspunkter som følge av jordbruksoppgjøret 2025

Vi viser til [Prop. 149 S \(2024–2025\) om jordbruksoppgjøret 2025](#), [Innst. 534 S \(2024–2025\)](#) og [Stortingets vedtak i saken](#).

I dette brevet informerer Landbruksdirektoratet om endringer og oppfølgingspunkter som følge av jordbruksoppgjøret 2025 for de ordninger der statsforvalteren har en rolle i forvaltningen. Informasjonen er ikke uttømmende, vi viser derfor til Jordbruksavtalen 2025–2026 og Prop. 149 S (2024–2025) for fullstendig oversikt over hva som er gjeldende for avtaleåret 2025–2026. Endringer i rundskriv og veiledningsmaterieill vil bli tilgjengelig på landbruksdirektoratet.no.

Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Prøveordningen teigbasert tilskudd mv. i Nord-Norge

I jordbruksoppgjøret 2024 ble jordbruksavtalepartene enige om oppstart av et prosjekt for å prøve ut et teigbasert tilskudd eller tilsvarende, i utvalgte kommuner i Nord-Norge. Søknad, saksbehandling og utbetaling skal skje i 2025. Formålet med prøveprosjektet er å forhindre gjengroing av areal og bidra til drift av krevende areal. Målet med prosjektet er å lage gode systemer og prøve ut ordninger som kan forvaltes på en god måte. Prosjektet ble tildelt 5 mill. kroner for 2025 som skulle dekke både systemutvikling og tilskuddsutbetaling. Prøveordningen omfatter to tilskuddsordninger for utvalgte kommuner i Nordland, Troms og Finnmark:

- Tilskudd for drift av små teiger
- Tilskudd for drift av arealer det ikke ble søkt tilskudd for i 2024

Kommunen behandler søknadene, mens Statsforvalteren er klageinstans og skal veilede kommunene. I jordbruksoppgjøret 2025 ble det besluttet at prøveordningen videreføres med 5 mill. kroner i 2026.

Tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg

Saksbehandlingen av tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg skal flyttes fra Landbruksdirektoratet til statsforvalteren. Det var opprinnelig bestemt at statsforvalteren skulle være saksbehandler fra søknadsomgangen februar 2026. I jordbruksoppgjøret 2025 ble det bestemt at ordningen skal utredes, og overføringen er derfor utsatt.

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Avtalepartene er enige om å øke tilskuddsrammen for 2025 for drenering med 67 mill. kroner. Som et resultat av dette, blir den samlede tilskuddsrammen for 2025 fastsatt til 215 mill. kroner.

På dette grunnlaget har Landbruksdirektoratet fordelt de ekstra 67 mill. kronene for 2025 til statsforvalterne. For å etterstrebe likebehandling mellom embetene, har vi som utgangspunkt lagt til grunn samme prosentvise fordeling som ved hovedtildelingen (148 mill. kroner), med visse justeringer. Det er bl.a. tatt hensyn til udisponerte midler per 4.6.2025. Tabellen viser tilleggssum og totalramme for 2025 til hver enkelt statsforvalter.

Statsforvalter	Fordelt tilleggssum i jordbruksoppgjøret 2025 (i kroner)	Totalt tildelt ramme for 2025 (i kroner)
Agder	3 500 000	10 500 000
Innlandet	7 000 000	24 500 000
Møre og Romsdal	3 400 000	11 900 000
Nordland	2 200 000	12 700 000
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	23 500 000	71 000 000
Rogaland	3 500 000	12 500 000
Troms og Finnmark	0	2 700 000
Trøndelag	12 000 000	36 500 000
Vestfold og Telemark	10 000 000	26 000 000
Vestland	1 900 000	6 700 000
Hele landet	67 000 000	215 000 000

Når det gjelder prioritering av søknader, ligger vilkårene i § 6 i forskriften og føringer i tildelingsbrevet som tilsier at korn-, potet- og grønnsaksarealer fortsatt skal prioriteres ved fordeling av midlene, bl.a. av hensyn til vannmiljøutfordringer. Ut over dette anbefaler vi å følge førstemann-til-mølla-prinsippet ved saksbehandlingen.

Kommuner som har søknader som ikke kan behandles på grunn av mangel på tilgjengelige midler, kan informere søkere om at de kan forvente behandling enten senere på året om inndratte midler åpner for ekstra tildeling, eller i påfølgende år. Det innebærer at søknader blir satt på vent for fremtidig behandling i stedet for å bli avslått. Kommunene må ha dialog med søkere om eventuelle endringer i planlagt dreneringsaktivitet. To hovedfordeler med denne tilnærmingen er at søkere ikke behøver å søke på nytt, og at førstemann-til-mølla-prinsippet blir fulgt også hvis søknader må vente til neste år.

Produksjons- og avløsertilskudd i jordbruket

Gjeldende definisjoner, satser, intervaller og soner framgår av jordbruksavtalen 2025-2026.

Vi viser for øvrig til omtale i søkeveiledning for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, som vil oppdateres medio september. Der omtales kort de endringene som følger av jordbruksoppgjøret.

Innføres pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet

Partene er enige om å styrke produksjonen av økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet. De har derfor bestemt at det innføres et nytt pristilskudd for økologiske grøntprodukter. Tilskuddet vil følge samme regime som dagens distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker, og kan søkes om fra søknadsåret 2025, med søknadsfrist 15. oktober.

Nøtter gis arealtilskudd som vekstgruppe grønnsaker

Arealer hvor jordbruksforetak har produsert nøtter har ikke vært berettiget arealtilskudd. I årets jordbruksoppgjør ble det bestemt at nøtter tas inn som en del av definisjonen under vekstgruppen «Frukt m.m.».

Ikke lenger tilskudd for økologisk brakka areal

Det har vært gitt økologisk arealtilskudd for økologiske arealer som er brakka for å bekjempe ugras. I årets jordbruksoppgjør ble det bestemt at det ikke lenger skal gis økologisk arealtilskudd for dette.

Mulig innføring av krav om bruk av metanreduserende fôrvarer

Klimavennlig fôring, i hovedsak bruk av metanreduserende fôrvarer, er det tiltaket i regjeringens klimastatus og -plan og i Landbrukets klimaplan som er forventet å ha størst effekt for utslippsreduksjoner i jordbruket. Partene viser derfor til at innføring av metanreduserende fôrvarer vil være et viktig bidrag for å nå de målene for klimagassreduksjoner innen 2030 som Norge har forpliktet seg til, og for å nå målet i klimaavtalen.

Partene tar sikte på å fastsette en implementeringsplan for bruk av metanreduserende fôrvarer i melkeproduksjonen i jordbruksforhandlingene 2026, gjennom opptrappende virkemiddelbruk frem mot et krav om bruk av metanreduserende fôrvarer i innefôringsperioden for husdyrtilskuddet for melkekyr på post 74.14. Det vil også være aktuelt å implementere et krav for kjøttfe og andre drøvtyggere – også i økologisk produksjon, når det foreligger godkjente metanreduserende fôrvarer og fôringspraksis tilpasset norske forhold, som kan tas i bruk for disse produksjonene.

Det er behov for ytterligere kunnskap for å sikre at et krav har fornuftige avgrensninger og tar hensyn til norske forhold, beitebruk, struktur i melkeproduksjonen, behov for investeringer og ulike driftsformer.

Partene er enige om at det arbeides med sikte på at det skal innføres bruk av metanreduserende fôrvarer til melkeku i minimum 80 dager per år som et krav for å motta husdyrtilskudd fra søknadsomgangen 2027, med nødvendige avgrensninger. Dette er en ambisiøs målsetting som krever utredning av bl.a. forvaltningsmessige, økonomiske og praktiske hensyn.

Landbruksdirektoratet har fått i oppdrag frem til jordbruksforhandlingene 2026 å gjennomføre nødvendige utredninger for å følge opp avtalepartenes beslutninger.

Se Prop. 149 S (2024-2025) for nærmere omtale.

Mulig innføring av krav om klimatiltaksplan fra 2027

Partene er enige om at klimarådgivning er et viktig verktøy for å motivere bonden. Det vil etter partenes mening være viktig for måloppnåelse på klimaområdet at hvert gårdsbruk utarbeider en klimatiltaksplan med konkrete tiltak og målsettinger, og gjennomfører tiltakene i planen. Landbrukets klimaselskap får i oppdrag å implementere en digital plan for klimatiltak for gårdsnivå i sin nye tekniske plattform. Partene er enige om at det tas sikte på å innføre krav til tiltaksplan for klimatiltak på gårdsnivå, med krav om 5-årig varighet/omløp, fra 2027. Dette tas det endelig stilling til i jordbruksoppgjøret 2026.

Regionale miljøprogram (RMP)

Rammen for regionale miljøtilskudd i jordbruket økes med 40 mill. kr til 1 146,1 mill. kr.

I jordbruksoppgjøret 2025 fremgår det at vridningen av jordbruksavtalen i en mer klima- og miljøvennlig retning skal fortsette. Avtalepartene styrker ordninger som vil bidra til en betydelig økt miljø- og klimainnsats, herunder blant annet Regionalt miljøprogram.

Følgende rammer per embete blir gjeldende for søknadsomgangen 2025, med utbetaling i 2026:

Statsforvalterembete	Mill. kroner 2026
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	323,0
Innlandet	259,2
Vestfold og Telemark	96,3
Agder	24,0
Rogaland	87,3
Vestland	101,5
Møre og Romsdal	40,5
Trøndelag	145,3
Nordland	39,0
Troms og Finnmark	30,0
Sum	1 146,1

Øremerkingen til Oslofjord-fylkene på 170 mill. kroner videreføres, for oppfølging av Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden.

For å stimulere til setring og mer bruk av utmarka er avtalepartene enige om å øke minstesatsene for setring over RMP. De nye minstesatsene for setring er 120 000 kr per seter for setring i 4-6 uker, og 140 000 kr per seter for setring mer enn 6 uker. Satsene gjelder fra søknadsomgangen 2025.

Satsene for klimarådgiving økes og gjøres gjeldende for søknadsomgangen 2025:

Rådgivingskategori	Gammel sats (kr)	Ny sats (kr)
En-til-en-rådgivning	6 000	7 500
To-til-en-rådgivning	8 000	9 500
Grupperådgivning	4 000	5 500

Det presiseres i jordbruksoppgjøret 2025 at det er statsforvalterne sitt ansvar å gjøre en forsvarlig og best mulig prognosering som tar høyde for økt oppslutning som følge av økt ramme eller innføring av krav.

Tilskudd til klimarådgiving

I årets jordbruksoppgjør ble det enighet om at ny ordning for tilskudd til klimarådgiving skal implementeres 1.1.2026 og at forvaltningsoppgaven for den nye ordningen legges til Statsforvalteren.

Landbruksdirektoratet har startet arbeidet med å tilrettelegge innretting av den nye tilskuddsordningen med tanke på at forvaltningsmyndigheten er endret. Dette innebærer blant annet justeringer av både forskriftsutkast før dette skal sendes på høring, og plan for fagsystemløsning.

Statsforvalteren vil involveres i arbeidet med utprøving av fagsystemløsning og utforming av saksbehandlingsrutiner så snart som mulig.

Landbruksdirektoratet vil kalle inn til et innspillsmøte/planleggingsmøte i august.

Landbruksdirektoratet planlegger også å invitere til et fagwebinar som del av opplæring og overføring av forvaltningsoppgaven i løpet av høsten 2025.

Som vi har orientert om i brev av 01.11.2024 (ref 24/68572-2) kan det fortsatt søkes om tilskudd til klimarådgiving i årets RMP-søknadsomgang.

Ny, nasjonal forskrift for tilskudd til klimarådgiving vil erstatte regionale forskrifter om tilskudd til klimarådgiving som i dag er en del av de regionale RMP- forskriftene.

Søknad om tilskudd til klimarådgiving som er gjennomført i 2025 etter årets RMP-søknadsfrist må rettes til den nye tilskuddsordningen etter at den trer i kraft 1.1.2026.

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Med virkning fra 1. januar 2026 økes satsene med 3,8 prosent og høyeste maksimale dagsats blir 2 700 kroner. For bønder som får tilskudd etter *forskrift om tilskot til avløyning ved sykdom og fødsel mv.* § 5 (svangerskap, fødsel, adopsjon og omsorgsovertaking av barn), har partene blitt enige om å innføre egne, høyere dagsatser. Høyeste maksimale dagsats økes for disse med 450 kroner fra 2 600 kroner til 3 050 kroner, tilsvarende 17,3 pst. Øvrige dagsatser for denne gruppen økes relativt like mye.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Nils-Einar Eliassen
direktør

Grete Hage Hansen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Pb 2520	6404	MOLDE
Statsforvalteren i Rogaland	Pb 59	4001	Stavanger
Statsforvalteren i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Agder	Pb 504	4804	ARENDAL
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Nordland	Pb 1405	8002	BODØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Statsforvalteren i Trøndelag	Pb 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Pb 2076	3103	TØNSBERG
Statsforvalteren i Østfold Buskerud Oslo og Akershus	Pb 325	1502	MOSS